

Lietuvos kriminologų asociacijos ir Vilniaus universiteto
MOKSLINĖ PRAKTIŠNĖ KONFERENCIJA
Nusikaltimų baimė: prigimtis, padariniai, sprendimai

Dekonstruojant kriminalinės viktimizacijos suvokimą visuomenėje: ką vertiname ir ko bijome?

Aleksandras Dobryninas, Vilniaus universitetas

Vilnius 2019

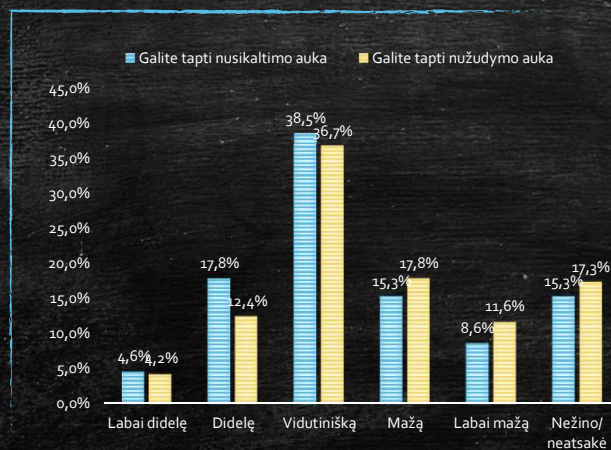
Demitologizacija vs dekonstrukcija viešajame diskurse

- Demitologizacija R. Barthes'o keliu: „teisingo“ referento beiėškant
- KĄ SLEPIA „NUSIKALTIMŲ BAIMĖ“?
- „Inter-esse“, socialinė galia ir politinis „teisingo“ referento kontekstas
- Dekonstrukcija pasitelkiant A. Schutz'ą: diskursų „eksternalizaciniai“ šaknys
- „NUSIKALTIMŲ BAIMĖ“: kas mums yra „NUSIKALTIMAS“ ir ko mes „BIJOME“ nusikaltime?
- Klasikinės kriminalinės justicijos principai kaip dekonstrukcijos įrankis

Nusikaltimas ir bausmė klasikinėje tradicijoje

- Apšvietos intelektualų idėja apie socialinį kontraktą kaip būdą užtikrinti žmogaus egzistenciją visuomenėje (garantuojant gyvybę, laisvę, nuosavybę).
- Nusikaltimas kaip *grėsmė* socialiniam kontraktui ir suvereno *baimė* dėl socialinės tvarkos netekimo.
- Bausmė kaip *simetriška grėsmė* potencialiam nusikaltėliui ir piliečio *baimė* nusikalsti.

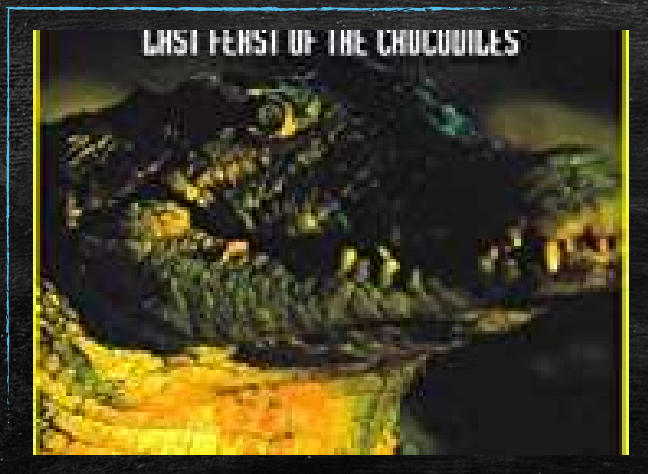
Kaip mes vertiname „nusikaltimą“?

Kl.: „Kaip Jūs vertintumėte riziką, kad Lietuvoje per artimiausius metus Jūs arba kas nors iš Jūsų šeimos narių...?“

Kaip galima matyti iš pateiktų rezultatų, rizikos vertinimas tapti nusikaltimų ir nužudymų auka statistiškai beveik nesiskiria. Tai gerai parodo ir aukštas koreliacijos koeficientas tarp rizikos vertinimo skalių reikšmių nusikaltimų ir nužudymų atveju (Spearman's $r_s=0,78$, $p \leq 0,01$). Skirtingai nuo kriminalinės statistikos, kuri aiškina, kad tikimybė tapti nužudymų auka yra labai maža ir vos ne 100 kartų mažesnė negu tapti nusikaltimų auka, visuomenės nariai mano, kad galimybė tapti nužudymo auka beveik tokia pat kaip ir galimybė tapti nusikaltimo auka. (Cepas, A., Döbrnyinas, A., Valickas, G. (m. red.) Nužudymai Lietuvoje. V.: Justicija. 2018, p. 69)

Ko mes „bijome“ nusikaltime?

National Geographic: The Last
Feast of the Crocodiles (1996)

Director: David Hughes

Writers: Carol Hughes, David
Hughes

Star: Richard Kiley

Ačiū už dėmesį!
